

De rode sloper

- Eveline Jordens -

We need rights, not rescue! Met deze leus lieten internationaal georganiseerde prostituees meermaals van zich horen. In augustus lobbyde Amnesty International voor het decriminaliseren van prostitutie wereldwijd. Dat is namelijk de enige manier om de rechten van sekswerkers te beschermen en te verbeteren. Prostitutie bestaat nu eenmaal of je er met eens bent of niet. Vanuit een bepaald feministisch standpunt is het juist een zelfbeschikkingsrecht om je te mogen prostitueren. Emancipatie is voor iedereen, dus dient de route van *empowerment* bewandeld te worden in plaats van prostituees in een slachtofferrol te plaatsen. Dit laatste gebeurt in de ogen van veel feministen maar al te vaak. Ik ben het helemaal eens met *empowerment* en de idee dat er goed beleid moet komen om de rechten en werksituatie van prostituees veilig te stellen. De sekswerkers mogen dan wel *rights* willen en geen *rescue*, schrijnend genoeg is er ook een grote groep waar dit laatste wél voor nodig is. Mensenhandel, gedwongen prostitutie en andere wantoestanden bestaan. Of het nu over *rights* of *rescue* gaat: er moet een goed beleid komen, waarbij sekswerk uit de illegaliteit wordt gehaald. Amnesty zet met hun voorstel om prostitutie wereldwijd te decriminaliseren een belangrijke stap in de goede richting. Goed nieuws dus! Waar ik het echter niet mee eens ben is dat dit in een etalage gebeurt.

Prostitutie is een heet hangijzer in de wereld van de politiek en zoals duidelijk, ook in de wereld van mensenrechtenorganisaties. Binnen Amnesty waren de meningen over decriminalisering verre van eenduidig. De vergadering in Dublin duurde vier dagen en de uiteindelijke stemming was 116 landen voor, 67 tegen en 21 landen onthielden zich van stemming. Amnesty kreeg forse kritiek te verduren van feministen, vrouwenorganisaties en actrices als Meryl Streep en Kate Winslet uitten eveneens hun onvrede over dit voorstel. Hoerenlopen is geen mensenrecht, is de heersende gedachte. Renate van der Zee sluit zich hier bij aan in haar opiniestuk in het NRC Handelsblad (13 augustus 2015). Zij stelt dat het een mensenrecht is je niet te hoeven prostitueren, omdat prostitutie ontstaat vanuit ongelijkheid. Ongelijkheid tussen vrouwen en mannen, arm en rijk, kansloos en geprivilegieerd en zwart en wit. Zij vindt tevens dat Amnesty zichzelf schade toebrengt en zich ongeloofwaardig maakt als mensenrechtenorganisatie. Ik ben het met haar eens dat prostitutie vaak uitdrukking is van een ongelijkwaardige situatie en dat is betreurenswaardig. Hoerenlopen is absoluut geen mensenrecht. Echter, het bestaat wel degelijk. Het is gigantisch en (helaas) *booming business*. Hoerenlopen wordt dan ook niet bevochten door Amnesty. Van der Zee maakt hiermee een denkfout. In veilige omstandigheden kunnen werken is wél een mensenrecht en daarmee maakt Amnesty zichzelf als mensenrechtenorganisatie meer dan waar.

Wat betreft de ongelijkheid waar Van der Zee en veel anderen het over hebben, werkt raamprostitutie mee aan dit idee en draagt daarmee niet bij aan een geëmancipeerde beeldvorming omtrent vrouwen. Het blijft een mens of ze het nou fluitend vanuit eigen vrije wil doet of niet. Een vrouw van vlees en bloed die

zichzelf etaleert of in het ergste geval geëtaleerd wordt. Er bestaat een scheiding tussen object en subject en die kloof is groot. De klant (meestal mannelijk) is het onderzoekende subject en onderwerpt de hoer aan een keurende blik, waarmee zij gereduceerd wordt tot een seksobject. Zij wordt naast kleding ook gestript van haar menselijkheid. Ze heeft de mannelijke geseksualiseerde blik geïnternaliseerd en speelt mee in het toneelstuk waarin zij enkel een gat is waar de man zich in kan leegstorten. Daarmee reduceert de sekswerker zichzelf tot louter seksobject. Dit hoort bij het 'vak' en dit theater blijkt een lopende voorstelling. Het is aan de orde van de dag en ja, daar hoort passend beleid bij, zoals recht op een veilig podium. Echter, deze beeldvorming van de vrouw als seksobject waar feministen zich ook met hand en tand tegen verzet hebben, hoort niet in de openbare ruimte. Mijn pleidooi voor de afschaffing van raamprostitutie houdt daarom geen verband met christelijke fatsoensrakkerij of angst voor verloedering van de openbare ruimte. Dit laatste was o.a. een reden voor de gemeente Amsterdam om met Project 1012 een boel ramen rond 'de rode looper' te sluiten. Waar het mij wél om gaat is om het door feministen bevochten beeld van de vrouw niet teniet te doen door vrouwen te etaleren of zich te laten etaleren als seksattractie onder de noemer '*empowering*'.

Toch blijf ik benadrukken dat het belangrijk is te handelen vanuit de dagelijkse realiteit. Socioloog Lauren Buijs vindt ook dat we prostitutie niet moeten benaderen van een dichotomie tussen goed en kwaad, maar juist vanuit de praktijk. Het is niet belangrijk of je er voor of tegen bent, dat is een persoonlijke mening en die mag iedereen erop nahouden. Het gaat erom dat het een onderdeel is van de dagelijkse realiteit en dat we er daarom op de best mogelijke en menswaardige manier mee om moeten gaan. De sekswerkers hebben recht op een veilige werkplek. Op het gebied van veiligheid, leeftijd en werkomstandigheden kunnen alleen controles uitgevoerd worden als prostitutie uit de illegaliteit wordt gehaald. Wat het belangrijkste is: sekswerkers hebben in ieder geval een grotere kans op menswaardige werkomstandigheden en een eerlijke beloning als dit gecontroleerd kan worden. Het is en blijft helaas een complexe kwestie en een ware *catch 22*: door de decriminalisering wordt de markt groter, commerciëler en daarmee vaak harder. Dat is goed terug te zien in de raamprostitutie. Denk aan de dronken toeristen die lacherig en wijzend langs de ramen lopen. Dit komt een beeldvorming van de vrouw als gelijkwaardig subject beslist niet ten goede.

Legalisering kan ook het signaal afgeven dat de vrouw als seksobject etaleren als

iets normaal beschouwd kan worden en dat is het absoluut niet. Ook al zijn er volgens feministen en belangenorganisaties voor prostituees legio vrouwen die het met plezier en uit eigen vrije wil doen. Dit moeten ze vooral blijven doen, maar niet open en bloot. Ook al doe je het met plezier, je geeft toch het signaal af van de vrouw als eendimensionaal lustobject. Dit is weinig *empowering* voor het algemene vrouwbeeld als je het mij vraagt. De rode looper wordt hiermee de rode sloper als het op het beeldvorming omtrent de vrouw aankomt. Het sloopt het geëmancipeerde en gelijkwaardige beeld van de vrouw als volwaardig burger waar jarenlang zo hard voor gevochten is. Dus: weg met die rode sloper!